

ACC. N:R M. 9542:1-4

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Ella Ebbesson*

Härad: *Bjäre*

Adress: *Helid Höv*

Socken: *Höv*

Berättat av:

Uppteckningsår: *1944*

Född år *1976* i *Småryd K. Skarp*

Julklappar och Jultomte

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L. u. F. 48

ACC. N:R M. 9542:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så långt jag minns har det brukats med Jul-
klappar, och mor talade om att de brukade få
Julklappar i hennes hem. Men det är väl oli-
ka, inte i alla hem brukas eller brukades att
ge varandra Julklappar. Så många i famili-
en som bodde i tillfälle att kunna ge Julklap-
par gjorde de det. Barnen bodde nästan iverigast
att vilja ge, om det så än blev den allra minsta
småsak. Gåvorna bodde ju olika, efter barns och
ens behov och smak, helst något som var
efterlängtat, kläder, leksaker eller Böcker, Men
helst någon sak, inte pengar. I min barndom
kastades Julklapparna in, Men det vållade
ju sådana oro att Mor fann på att de skulle
läggas i hög under granen, där någon fick an-
förtro till att blocka fram dem. Någon Jultomte hade
vi aldrig sett knappast hört om tillas. Det kunde
de också hända att någon granne kom och kaste
de

in julklapp och sedan sprang och gömde sig,
den som kunde bli fort färdig att springa
efter, kunde ibland lyckas få fatt i den skyldige
och dra honom in i ljuset. På samma sätt var
det med julesmällor, det var ganska vanligt
att det sköts under fönstret, det var väl inte så
svårt att få fatt i den skyldige kan väl nog gär-
na bli inbjuden. Julklapparna voro inlagda
i paket, ju konstigare paket var dess bättre,
en liten sak h. ex kunde vara inbjuden i en
oändlig massa papper så det blev en stor paket.
Tidningspapper eller halsn har jag inte sett som
orslag. Det sades alltid julklapp och den var
vanligtvis endast försedd med mottagarens
namn så man fick gissa från vem den var
och det var vanligen inte svårt. Om det var nå-
gon som var tvungen att rimma var det ju all-
tid riktigt med rim, men det är ju ibland inte
så lätt.

När alla boro samlade Julavton seroera-
des ~~helt~~ ~~Meravton~~, med alla dotters smör-
gäsmat, olika dotters kött och fläsk och stens
Minigar. Först efter det målet följade Julklap-
parna kastas in. Under tiden sutto de
och pratade, eller gjorde Julkonster och
andra Jullekar. Alla Julklapparna kastu-
des inte in på en gång, så det kunde
dröja ut innan Julklapp's utdelningen
tog slut. Då Julklapparna i en hög blevo,
de alla upplämnade på en gång, då sutto
alla i skänd förväntan! Bruket med
Julkonste att dela ut Julklappar har först bli-
vet på 1900 talet, från min barndom minns jag
aldrig att det talades om Julkonste.
Den första bilden av Julkonste jag minns, bar
i den första Jultidning jag minns bi kast,
det var tidningen "Julkonstors" första num-
mer Julen 1891.

Den Jultomten var en liten gubbe med
pickelhuva och mycket långt skägg, randi-
ga strumpor och höga kängor. Hlften var
inte kolorerad. Tidertigen hörde vi ofta ta-
las om Julbocken, men det var mest en sagofi-
ga vi sågo den aldrig. Julapöken har
vi inte hört omtalas här.

De första Julkort jag minns fågo vi från För-
Julen 1883 där var järnek och mistel på vilka
boro bestrodda med glitter, om där var någon
läsning på minns jag inte. Men det var i sa-
fall inte svenska, ty de boro skickade från
Barcelona. Sedan bleo det ganska vanligt att
få kort från Amerika på vilka det stod
"Merry Christmas" eller dylikt. Svenska Julkort
kom nog inte förr i slutet på 80 talet eller
in på 90 talet. De första jag minns boro feck-
na av Jenny Nyström.